

TIETOSUOJA JA SOTE - VALINNANVAPAAUS- LAINSÄÄDÄNTÖ

MARJUT SALOKANNEL

OTT, DOS.

12.12.2018

Terveystietojen perusoikeudellinen konteksti

- Euroopan ihmisoikeussopimus 8 artikla
- Biolääketiedesopimus
- EU Charter, etenkin 3, 7 ja 8 artiklat
- Tietosuoja-asetus
- Suomen perustuslaki 10 §
- muu kansallinen lainsäädäntö
- samaa henkilöä koskevat sosiaalipalvelun tiedot terveystietoja yhdessä käsiteltyinä
- koskee henkilökohtaista koskemattomuutta, yksityisyyden suojaa ja tietosuojaa

Tiedonhallinta SOTE -kehikossa

- tavallisia henkilötietoja ja erityisen tietoryhmän arkaluonteisia ja salassapidettäviä tietoja
- suora pääsy arkaluonteisia ja salassapidettäviä henkilötietoja sisältäviin rekistereihin määriteltävä tehtäväkohtaisesti lain tasolla
- henkilötietojen käsittelyn ulkoistaminen; esim. alihankinnassa ja pelkän käsittelyn osalta esim. pilvipalveluissa
- voidaanko lain perusteella tapahtuva arkaluonteisten ja salassapidettävien henkilötietojen käsittely ulkoistaa Suomen ulkopuolelle?

Kapitaatiorekisteri

- koko väestön kattava erityisen arkaluonteisia tietoja sisältävä yksilökohtainen rekisteri
- koodi helposti murrettavissa palveluntuottajien taholta
- profilointia, jolla voi olla oikeusvaikutuksia rekisteröityihin, jos he ovat tunnistettavissa palveluntuottajien muiden asiakasrekisterien avulla
- erityisen ongelmallista rekisteröityjen kannalta vakuutustoiminnassa
- mahdollistaa tehostetun markkinoinnin esim. oman työterveyshuollon potilaille, jotka eivät juuri käytä julkisia palveluita

Terveys- ja sosiaalipalvelutietojen toissijainen käyttö

- käyttötarkoitussidonnaisuus; jos käyttö lain perusteella, voidaan käyttää vain lain mukaiseen tarkoitukseen
- jos suostumuksen perusteella, vain suostumuksessa mainittuun tarkoitukseen
- jos uusi käyttötarkoitus, tämä edellyttää terveystietojen osalta 6 artiklan mukaista laillista perustetta ja 9 artiklan mukaista poikkeussäännöstä
- sekä täsmentävää ja tarkkarajaista kansallista lainsäädäntöä, jossa turvataan rekisteröityjen oikeudet ja vapaudet

HE toisiolaiksi

- koskisi esitetyssä muodossa kaikkien sote –tietojen toissijaista käyttöä laissa mainittuihin tarkoituksiin
- tieteellinen tutkimuskäyttö edellyttää lisää suojatoimia, nyt pikemminkin laajentaa kuin täsmentää tietosuoja-asetusta, jota joka tapauksessa on noudatettava
- ei-tieteellisin menetelmin tapahtuva kehitys- ja innovaatiotoiminta
 - suostumuksesta ei voi säätää kansallisesti
 - tietoaaineistojen anonymisointi ei välttämättä mahdollista; kuka on vastuussa kun anonymisointi purkautuu
- suojatoimena kiello-rekisteri Kanta –arkiston yhteyteen

Lopuksi

- tarvitsemme kokonaisarvioinnin koko sote –tietojen käsittelyä koskevasta lainsäädännöllisestä paketista
- vaikutus rekisteröityjen oikeuksiin perusoikeudellisessa kontekstissa

- KIITOS KUULIJOILLE!

- marjut.salokannel@sareco.fi